

Arjessa mukana

HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN ASUKASLEHTI | 2 / 2023

*Teatteri juhlii
syksyllä isosti*

s. 4

*Vinkit kesäpäivän
viettoon
Hämeenlinnassa*

s. 12

*Tulevaisuusagentin työ
kasvatti Eetin rohkeutta
tavoitella unelmiaan*

s. 15

Sisällys

Asumisneuvontaa ikääntyville	2
Hyvin sanottu parantaa keskustelukulttuuria	3
Teatteri juhlii syksyllä isosti	4
Hippalot tarjoaa esityksiä, työpajoja ja konsertteja	6
Katutaidefestivaali Räikee värittää Hämeenlinnaa	7
Hämeenlinnan taidemuseo tarjoilee polkuja maisemaan ja Vexi Salmen nykytaidetta	7
Hämeensaaren Kesäkatu – oleskelu sallittu	8
Linja-autoasema tuo taidetta kesään	8
Torilla lauletaan Vexi Salmen helmiä	8
Hauhontakana separoidaan ja höylätään päreitä	9
Matkailu on koko kaupungin yhteinen asia – mitä sinä kerrot Hämeenlinnasta	10
Vinkit kesäpäivän viettoon Hämeenlinnassa	12
Lapsiystävällistä kuntaa ohjaa visio ja tavoitteet	14
Tulevaisuusagentin työ kasvatti Eetin rohkeutta tavoitella unelmiaan	15
Hankkeet auttavat kohtauttamaan työtä ja tekijöitä	16
Jätehuollon järjestäminen on helppoa	17
Onnellisuutta on useimpien arjessa	18
Tärkeimmät puhelinnumerot	20

SEURAA SOMESSA

 Hämeenlinnan kaupunki	 @HMLkaupunki
 @hameenlinnankaupunki	 Hämeenlinnan kaupunki - The City of Hämeenlinna

**ARJESSA MUKANA ON HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN JULKAISEMA ASUKASLEHTI, JOKA ILMES-
TYY VUOSITTAIN 3 KERTAA**

JULKAISIJA
Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
Puh. 03 621 2385
viestinta@hameenlinna.fi

VASTAAVA TOIMITTAJA
Mia Hällström

TAITTO
Miika Kangasniemi

PAINOPAIKKA
Forssan Kirjapaino Oy

PAINO
15 000

E-JULKAISU
www.hameenlinna.fi/
asukaslehti

KANNEN KUVA
Museovirasto / Topi Leikas

ISSN-L 1796-2501
ISSN 1796-2501 (painettu)
ISSN 2323-4512 (verkkojulkaisu)

Arjessa mukana
–asukaslehden
päästöt on kompensoitu täysimääräisesti
VCS-sertifioitulla
(verra.org) metsien-
suojeluhankkeella.

ASUMISNEUVONTAA IKÄÄNTYVILLE

Jos olet iäkäs ja tarvitset apua asumisasioissa, kaupunki tarjoaa sinulle neuvontaa.

Autamme asumisen pulmissa kuten kodin turvallisuudessa, liikkumisessa ja asunnon vaihtamiseen liittyvissä asioissa.

Ohjausta saat myös rakenteellisiin muutostöihin, kuten tukikahvojen ja luiskien hankintaan ja asennukseen. Voimme kartoittaa yhdessä erilaisia asumisen mahdollisuuksia. Saat myös apua tarvittaessa hakemusten täyttämiseen.

Hämeenlinnan kaupungin ikääntyvien asumisneuvon tavoitat

- puhelimitse keskiviikkoisin klo 9–11 p. 040 662 6610 tai
- sähköpostilla ikaantyyvien.asumisneuvonta@hameenlinna.fi

ASUKASLEHDEN JAKELU

Tästä numerosta lähtien kaupungin asukaslehteä ei enää postiteta koteihin. Lehti on jaossa kirjastoissa, palvelupiste Kastellissa, terveysasemilla, kaupissa, matkailukohteissa ja ikäihmisten asumisyksiköissä. Lehti on myös aina luettavissa osoitteessa www.hameenlinna.fi/asukaslehti. Tavoittiko tämä lehti sinut? Voit antaa palautetta jakelusta: viestinta@hameenlinna.fi

Keskustelua vuoden 2022 Hyvin sanottu-festivaaleilla

teksti Maria Kauranen kuva Miika Kangasniemi

HYVIN SANOTTU PARANTAA KESKUSTELUKULTTUURIA

Hämeenlinnan kaupunki ja Hämeenlinna-Vanajan seurakunta ovat mukana Ylen ja Erätauko-säätiön koordinoimassa Hyvin sanottu -hankkeessa. Liittymällä Hyvin sanottu -hankkeeseen kaupunki ja seurakunta haluavat edesauttaa positiivisen puheen ja kuuntelemisen taidon lisäämistä. Välineenä käytetään Erätauko-keskustelumenetelmää, jota hankkeessa opitaan käyttämään.

VERKATEHDAS TÄYTYY TAAS TOINEN TOISTAAN INSPIROIVIMMISTA KESKUSTELUISTA SYKSYLLÄ

Viime vuonna ensimmäistä kertaa järjestetyn Hyvin sanottu -keskustelufestivaalin tavoite on rohkaista suomalaisia palauttamaan ilo keskusteluihin. Tänäkin syksynä Verkatehtaan alueen valtaavassa festivaalissa jokaisella on mahdollisuus osallistua keskusteluihin ja saada ääntään kuuluviin. Luvassa on keskustelua monipuolisesti eri aiheista sekä alueellisella että valtakunnallisella tasolla.

Viime vuonna festivaalia oli järjestämässä yli 50 eri yhteistyökumppania ja keskusteluihin oli yli 80. Viime vuoden tapahtuma keräsi kiitosta ja myös toiveita jatkosta. – Kokemus viime vuoden festareista oli erittäin voimaannuttava. Kävijöiden ja julkisten lähetysten seuraajien palaute oli todella positiivista. Festareille kannattaa ehdottomasti osallistua kaikkien, jotka kaipaavat avointa ja toisia kunnioittavaa keskustelua erilaisten näkökulmien kohdatessa, kertoo Hämeenlinnan kaupungin strategiajohtaja Markku Rimpelä.

Kannattaa siis jo merkitä kalenteriin tämän vuoden festivaali 29.-30.9.2023! Tapahtumaan ovat kaikki tervetulleita ja osallistuminen on maksutonta. Festivaalin ohjelma tarkentuu elokuussa.

TULE MUKAAN HYVIN SANOTTU -VERKOSTOON JA ERÄTAUKO-KESKUSTELUIHIN

Hyvin Sanottu -keskustelukulttuuri elää vahvana Hämeenlinnassa myös muulloin kuin festivaalien aikaan.

Erätauko-keskustelussa pyritään asian, ilmiöiden ja ihmisten ymmärtämiseen. Erätauko-keskusteluja on keväällä järjestetty pääkirjaston Kirjastotorilla kerran kuukauden aiheilla lasten ja nuorten liikuntaharrastaminen, tavoittaako tieto ikäihmiset, miten erilaisuus on rikkaus tai rasite ja mistä hämeenlinnalaisuus on tehty. Keskustelut jatkuvat taas syksyllä.

Jos haluat olla mukana edistämässä Hämeenlinnan positiivista keskustelukulttuuria, Hyvin sanottu -verkoston tulevia tapaamisia löydät www.hameenlinna.fi/hyvinsanottu sekä Facebookista Hyvin Sanottu Hämeenlinna -ryhmästä.

– Hyvin sanottu -verkosto on hieno porukka, joka konkreettisesti vie hämeenlinnalaisista keskustelukulttuuria eteenpäin ja se on muuten kaikille avoin!, hehkuttaa Hämeenlinnan kaupungin tulevaisuuden tekijä Laura Latomäki.

Teatterinjohtaja Anna-Elina Lyytikäinen toivoo paikallisuuden ja nimekkäiden esiintyjien nostavan kiinnostusta Hämeenlinnan Teatteriin, myös kaupunkilaisten keskuudessa.

Paikallisuus on ohjelmistovalintojen punainen lanka

TEATTERI JUHLII SYKSYLLÄ ISOSTI

teksti **Sirpa Silmäri**
kuva **Miika Kangasniemi**

Mikä on Hämeenlinnan erottautumistekijä kahden suuren teatterikaupungin, Helsingin ja Tampereen, välissä, pohti teatterinjohtaja **Anna-Elina Lyytikäinen** uuteen pestiin tultuaan.

– Ja kuinka saada kasvatettua teatterin arvostusta hämeenlinnalaisten keskuudessa? Lyytikäinen yllättyi asiakastutkimuksen tuloksista, joiden mukaan ympäröivistä maakunnista tulee yleisöä Hämeenlinnan Teatteriin enemmän kuin Hämeenlinnasta.

– Halusin ravistella kaupunkilaisia huo-

maamaan, kuinka hieno, taidetta tursuava kortteli meillä on ihan tässä äärellä.

Lyytikäinen vertaa törmänneensä vastaanlaiseen vanhaan tehtaaseen tehtyyn osaamista moneen makuun tarjoavaan kulttuurikortteliin Pariisissa.

– Kun teatterissa esitetään tarinaa, mihin kaupunkilaiset ovat osallisia, jotain heistä, tästä paikasta ja sen historiasta, niin se nostaa kiinnostavuutta niin kaupungissa kuin laajemminkin, Lyytikäinen uskoo.

JUHLANÄYTELMÄ ON TEATTERITAPAU

Anna-Elina Lyytikäisen ensimmäiseen omaan kauteen osuu myös teatterin

120-vuotisjuhla.

– Sitä päätettiin teatterilaisten kanssa juhlaa korona-ajan kurjuuden jälkeen isosti. Juhlanäytelmäksi valikoitui Hattulan Pyhän Ristin kirkon katto- ja seinämaalaus-ten syntytarina.

– Rottien pyhimyksessä yhdistyy herkullisesti sekä paikallisuus että **Anneli Kannon** menestyskirjan maine. Se herättää varmasti kansallisenkin mielenkiinnon. Luvassa on teatteritapaus, ennakoii Lyytikäinen.

Esityksessä on mukana **Mikko Nousiainen** ja **Antti Virravirran** kaltaisia nimekkäitä näyttelijöitä, mutta siinä esittäytyvät yleisölle myös oman teatterin uudet kasvot, **Sonja Silvander-Valo** ja **Panu Valo**.

– Molemmat ovat nuoria, energisiä näyttelijöitä.

KANTAESITYKSENÄ MONITAIDETEOS

Ohjelmistossa olevien näytelmien täytyy täydentää tyylilajeittain toisiaan.

– Puhdasverinen draama paikallisesta aiheesta tarvitsee rinnalleen hiukan viihteellisemmän dekkarin. Ei kuitenkaan mitä tahansa murhamysteeriä, vaan maailman kuuluisimman salapoliisin Sherlock Holmesin ja aisaparinsa Watsonin seikkailut. Maailman kantaesityksen Hämeenlinnan Teatterissa saa syksyllä **Tiina Puumalaisen** varta vasten tänne kirjoittama Sherlock Holmes ja murhan punainen lanka. Se on yhdistelmä viidestä eri salapoliisitarinasta.

– Tiina Puumalainen on erikoistunut visuaaliseen ja monitaideteokselliseen teatteriin. Hänen työparinsa **Teppo Järvinen** on puolestaan Suomen paras lavastaja. He taitavat teatterileikin, lupaa Lyytikäinen.

Näytelmä kertoo myös Holmesin ja Watsonin ystävydestä, sen jännitteistä ja dynamiikasta. Hämeenlinnalaisille entuudestaan tuttu **Iikka Forss** näyttelee Holmesia. Panu Valo on puolestaan Watson.

– Olen nähnyt yhden läpimenon. Ah, kun siitä tulee hyvä! Tyylilaji on sellaista teatteria, jota rakastan.

Lyytikäinen luottaa dekkarin kiinnostavan myös nuorta yleisöä.

– Siksi se on valittu Taidetestaajat-näytelmäksi. Eli olemme mukana Suomen Kulttuurirahaston tukemassa Taidetestaajat-hankkeessa, joka tuo lähialueen 8-luokkalaisia teatteriin. Se on arvokas asia.

KIPEÄÄ LÄHIHISTORIAA LINNAN KÄYTÄVILLÄ

Hämeenlinnan kipeää ja kauhunsekaista lähihistoriaa Anna-Elina Lyytikäinen on koonnut kulttuuritoimijoiden laajan yhteistyöryhmänsä kanssa Hämeen linnan sokkeloihin.

– Aaveiden kertomaa -kummituskierrok-

siin löytyi kiinnostavia tarinoita Suomen, linnan ja vankeinhoidon historiasta. Varsinkin naisvankien kohtalot viime vuosisadalta ovat karuja, mutta myös riipaisevia. Linnan kierrokset ovat jo ennakkoon kiinnostaneet yleisöä hyvin.

– Vaikka olen itse ohjannut esityksen, on se minustakin pelottava, suorastaan karmiva.

TABU-AIHEESTA BLUESIA JA HYPEÄ

Pikkujoulukauden kynnyksellä teatterissa ensi-iltansa saa Kysy siskoilta -musiikki-teatteriesitys. Se on hauska ja viihdyttävä keikkakokemus, mutta ohjaajastaan myös tuiki tärkeä näytelmä.

– Siinä käsitellään yhteiskunnallista tabua, naisten hormonitoimintaa. Asia koskettaa meitä kaikkia ja mukana on sivistyksellisenkin aspekti. Miehiä tämä auttaa ymmärtämään vaimoväkeä. Ahaa-oivallusten ohessa saa kuulla mahtavaa bluesia, vibratoa ja stemmalaulua.

Kysy siskoilta on **Satu Rasilan** käsikirjoittama, **Susanna Haaviston** sanoittama ja

Anna-Mari Kähärän säveltämä teos.

– Siihen saamme osaavien paikallisten näyttelijöiden lisäksi vierailijoiksi upeat **Laura Voutilaisen** ja **Kaija Kärkisen**. Siitä tulee hypeä. Tuskin pysytte tuoleissanne!

TEATTERIN ENSI-ILLAT SYKSYLLÄ 2023

- Rottien pyhimys, teatterin 120-vuotisjuhlanäytelmä, la 9.9. klo 18, päänäyttämö
- Aaveiden kertomaa, hyytävä kummituskierros, to 21.9. klo 19, Hämeen linna
- Sherlock Holmes ja murhan punainen lanka, teatterille kirjoitettu dekkari, to 5.10. klo 19, päänäyttämö
- Kysy siskoilta, musiikkiteatteriesitys, to 9.11. klo 19, päänäyttämö

KEVÄT 2024 ON YHTEISTYÖTÄ

Mustapukuinen nainen -yhteistyöproduktio Kuopion kaupunginteatterin kanssa avaa Hämeenlinnan Teatterin kevään 2024.

– Kahdeksan esityksen vierailu jatkaa meidän kauhu- ja dekkariosastoa. Päärooleissa siinä ovat **Puntti Valtonen** ja **Mikko Rantaniva**, raottaa Anna-Elina Lyytikäinen jo ensi vuotta.

Kuuden teatterin yhteistyö Ei kertonut katuvansa nähdään Hämeenlinnassa keväällä 2024 kaikkiaan 11 kertaa.

– Taiteilijaprofessori, ohjaaja **Mikko Roiha** on tehnyt urauurtavaa työtä teattereidien yhteistuotantojen lisäämiseksi. Hän on koonnut jokaisesta kuudesta teatterista yhden näyttelijän ja harjoituttanut heidän kanssaan kirjailija **Tommi Kinnusen** romaaniin pohjautuvan näytelmän.

Hämeenlinnasta ryhmässä on mukana

näyttelijä **Liisa Peltonen**.

Ensi-ilta on tänä kesänä Berliinissä. Sieltä esitys lähtee kiertämään kotimaan yhteistyöteattereita.

– Ei kertonut katuvansa on vahva draama. Roihan älykkäät ja taiteelliset jutut ovat teatteria parhaimmillaan. Hän on suorastaan nero dramatisoimaan kotimaista kirjallisuutta.

Kiinnostava vierailuesitys on myös hämeenlinnalaiskirjailija **Hannele Cantellin** Sekunnit ennen kaatumista.

– Samanniminen romaani pohjautuu Cantellin omiin vammautumisen kokemuksiin. Hämeenlinnalaistarina siis tämäkin.

Ohjaaja **Kari Heiskanen** vierailee niin ikään Hämeenlinnassa ensi vuoden keväällä. Heiskasen ohjaama näytelmä paljastetaan kuitenkin vasta myöhemmin.

Puutarhurointia, musiikkisirkusta ja Ammuu!

HIPPALOT TARJOAA ESITYKSIÄ, TYÖPAJOJA JA KONSERTTEJA

teksti Riikka-Leena Puistola, Minna Haveri

Musiikkisirkus Avain Hukassa perustuu Sanna Manderin kirjoittamaan ja kuvittamaan suosittuun lastenkirjaan

Lasten taidefestivaali Hippalot järjestetään Verkatehtaalla 3.-6.8.2023. Ohjelmasta löytyy tuttuun tapaan esityksiä, monenlaisia työpajoja ja HIPPO-lavan konsertteja. Festivaalin tuottaa Kulttuurikeskus ARX.

Hippaloiden tämän vuoden puutarhateema näkyy erityisen hyvin työpajoissa. Lasten puutarhassa läträtään vedellä, laitetaan kädet multa ja tehdään puutarhataidetta. Työpajoissa rakennetaan minimaisemia ruukkuihin, seikkaillaan vr-puutarhassa, tehdään kasvikemiaa ja kukkakäsinukkeja. Vauvat ja taaperot pääsevät tutustumaan äänipuutarhaan.

Verkatehtaan rantaan nousevan HIPPO-lavan ohjelma on tälläkin kertaa runsas. Torstaina avajaiskonsertissa lavalla nähdään **Ammuu!** Perjantaina on puolestaan

Naattiorkesterin vuoro laulaa, loruilla ja liioitella. Perjantaina esiintymisvuorossa on Pikku Kakkosesta tuttu **Maisteri Moltto**, joka ohjaa myös tanssipajoja perjantain työpajatarjonnassa. Sunnuntaina jamitellaan yhdessä **Funky Monkey Clubin** muskarikonsertissa. Koko HIPPO-lavan ohjelma on maksutonta.

Pääesityksenä nähdään **Musiikkisirkus Avain hukassa** Teatterin Päänäyttämöllä. Nykysirkusta ja musiikkia yhdistävä teos perustuu saman nimiseen kirjaan ja siinä etsitään kadonnutta avainta ja tavataan naapureita. Kansainväliset vieraat tulevat tällä kertaa Tanskasta, kun **Madam Bach** tuo paljon maailmaa kiertäneen esityksensä ”Grow” Hippaloille. Teos on hieno interaktiivinen ja visuaalinen teatterielämys. Vauvat pääsevät sirkusyleisöksi ehkä en-

simmäistä kertaa elämässään **Blind Gut Companyn** Meritähdenlento –vauvasirkusesitykseen.

Hippaloiden koko ohjelma löytyy osoitteesta: www.hippalot.fi

Liput ovat myynnissä Ticketmasterin toimipisteissä (Hämeenlinnassa Verkatehtaan lippukauppa) ja verkkokaupassa.

ARXIN KESÄ

ARX kesä järjestää toimintaa lapsille kesäkiertueen merkeissä. Eriteemaiset taide-työpajat kiertävät Hämeenlinnan pitäjissä ja kantakaupungin puistoissa lomalaisia kohtaamassa. www.kulttuurikeskus.fi/arxin-kesa

KATUTAIDEFESTIVAALI RÄIKEE VÄRITTÄÄ HÄMEENLINNAA

*teksti Eira Enkvist
kuva Juuso Suuronen*

Nyt jo 7. kertaa järjestettävä Katutaidefestivaali Räikee nostaa katutaiteen arvostusta ja lisää kaupungin vetovoimaa varsin nuorten silmissä. Räikeessä painottuu lasten ja nuorten ohjattu, yhteisöllinen toiminta. Katutaide tarjoaa mahdollisuuden käyttää luovuutta ja kokeilla uusia asioita yhdessä.

Räikeen tuottaa HÄX-nuorisokulttuuri yhteistyössä laajan kumppaniverkoston kanssa. Räikee kestää kesäkuun puoliväliin. Festarin aikana katutaiteilijat maalaavat sekä isoja pysyviä kohteita että kiinnostavia purkukohteita. Molempia kannattaa käydä ihastelemassa festarin jälkeenkin.

Festivaalin pääteoksesta vastaa katutaiteilija **Jukka Hakanen**, jonka Hämeenlinna-aiheinen tilausteos löytyy rautatieaseman alikulusta. Lisäksi maalataan iso graffititeos Nummen liikuntahallin seinään, ravintola Puisto BRGR:in seinään, rautatiesillan plekseihin, Viipurintien pyöreään alikulkutunneliin ja bussipysäkeille.

Räikeen aikana järjestetään nuorten työpajoja. Purkukohteina maalattiin Lammin kunnantalo, Linnan kauppakeskus, Laaniityn kerrostalo ja Poltinahon varastorakennukset. Tänä vuonna Räikeessä mukana on myös Hattula, jossa väriä pintaansa saa kolme bussipysäkkiä. Festivaali päätetään näyttävästi Poltinahon maalaustapahumaan 15.-17.6.

www.kulttuurikeskusarx.fi/raikee

HÄMEENLINNAN TAIDEMUSEO TARJOILEE POLKUJA MAISEMAAN JA VEXI SALMEN NYKYTAIDETTA

*teksti Tanja Pääskynen
kuva Reima Määttänen*

Hämeenlinnan taidemuseon Engel-rakennuksessa nähdään kesällä 2023 maisemamaalareidemme eturiviin 1800-luvulla kuuluneen taiteilijan **Berndt Lindholmin** (1841–1914) näyttely. Lindholm tunnetaan erityisesti metsä- ja rannikkoaiheisista maisemamaalauksistaan.

Taidemuseon punatiilisessä Lohrmann-rakennuksessa on puolestaan esillä kattaus **Vexi Salmen** ja hänen puolisonsa **Katri Wanner-Salmen** Hämeenlinnan taidemu-

seolle lahjoittamasta taidekokoelmasta. Näyttelyn kantavia teemoja ovat ystävät ja Vexi Salmen rakkaus niin taiteeseen, keräilyyn, musiikkiin kuin Hämeenlinnaan ja HPK:honkin.

Vauvaperheille suunnattuun Ryömi, konti – viesti vauvuudesta -näyttelyyn on vapaa pääsy.

Yleisöopastukset näyttelyihin 9.6.–17.9.2023 ke, la ja su klo 11.30–12 ja 14–14.45 sekä kieliopastukset sunnuntaisin klo 13–13.15. www.hameenlinnantaidemuseo.fi

HÄMEENSAAREN KESÄKATU - OLESKELU SALLITTU

teksti *Janne Nieminen* kuvat *Miika Kangasniemi*

Hämeenlinnan kaupunki toteuttaa tänäkin kesänä Hämeensaaren Kesäkadun. Viime vuotiseen tapaan Kesäkadulle voi kuka vain järjestää oman tapahtumansa ja olla samalla luomassa kaupunkilaisten yhteistä olohuonetta. Pienet tapahtumat ja kansalaislähtöinen toiminta ovat tervetulleita Hämeensaaren 1.6.–31.8.2023.

Mukaan voin ilmoittautua koko kesän ajan.

Tapahtuman voi ilmoittaa täyttämällä kaupungin nettisivuilta löytyvän ilmoittautumislomakkeen. Jos ilmoitettu tapahtuma soveltuu Kesäkadulle, lähetämme lomakkeen täyttäjälle tarkemmat ohjeet sekä mahdolliset toimintaan

liittyvät rajaukset. Tämän jälkeen tapahtuma lisätään tapahtumakalenteriin.

Viime kesänä Kesäkadulla oli mm. sunnuntaikirppisiä, musiikkiesityksiä ja ulkojumppia. Ideoi oma tapahtumasi ja laita

hakemusta tulemaan!
www.hameenlinna.fi/kesa-katu

Hämeensaaren Kesäkatu
 @hameensaarenkesakatu

LINJA-AUTOASEMA TUO TAIDETTA KESÄÄN

Hämeenlinnan Taiteilijaseura ry, Hämeenlinnan ystävyyskaupungista tuleva saksalainen **BBK Celle** sekä pirkanmaalainen **10+1** kollektiivi tuovat Linja-autoaseman **No Past – Funny Future** -kesänäytellyn teoksia, jotka käsittelevät huoleton elämäntapaa.

Kolmen taiteilijayhteisön taiteilijat käsittelevät aihetta omasta näkökulmastaan. Näyttelyn kuratoivat **Minttu Saarinen** ja **Tuire Toivola** Hämeenlinnan Taiteilijaseurasta. Näyttely on auki 1.7.-15.8.2023, ti-su klo 11-18 Linja-autoasemalla, Eteläkatu 1

Kaupunkitaideyhdistys **Kaputa ry** järjestää kesällä yhteistyössä **BBK Cellen** kanssa myös kansainvälisen taiteilijaresidenssin, jonka kautta Hämeenlinnaan saapuu brasilialaissyntyinen **Kelyne Reis**, joka järjestää Linja-autoasemalla Suomen kuvataiteen päivänä 10.7. lyhytkurssin. Hän tulee kertomaan työskentelystään ja kokemuksistaan kansainvälisenä taiteilijana. Kuvataiteen päivänä tarjolla on myös muuta ohjelmaa.

Kaputa ry järjestää kesällä erilaisia rentouksia ja vaalii suomalais-ugrilaisia kansanperinteitä hausalla tavalla. Voit mm. osallistua itkuvirsityöpajaan tai karjalaisen itkuperinteen mukaiseen itkupiiriin, joita ohjaa **Marjo Akkanen**.

Linja-autoasemalla tapahtuu kesän aikana paljon muutakin yllättävää ohjelmaa, joten kannattaa pysyä kuulolla!
www.hameenlinna.fi/kaupunki-kulttuurinluovavila

TORILLA LAULETAAN VEXI SALMEN HELMIÄ

Hämeenlinnan kaupunki järjesti viime kesänä Vexi Salmi – Maaailma on kaunis -yhteislaulutilaisuuden.

Torilla lauetaan jälleen keskiviikkona 19.7.2023 klo 18.00. Viime vuoden tapaan musiikin johtajana toimii **Jussi Mikkola**. Tämän vuoden esilaulajat julkaistaan myöhemmin. Tarjolla on nytkin tunnetuimpia ja rakastetuimpia hittejä, mutta myös harvemmin kuultuja helmiä.

Tule siis mukaan kokemaan, miten yhteisöllisyys, musiikki ja perinteet kohtaavat Hämeenlinnan sydämessä, eli torilla. ”Veikkaisin, että tapahtuma on rakennettu juuri kuten Vexi olisi toivonutkin, eli kaikille kulttuurin ystäville”, tiivistää illan kapellimestari Jussi Mikkola.

HAUHONTAKANA SEPAROIDAAN JA HÖYLÄTÄÄN PÄREITÄ

Kun lähtee ajamaan Hämeenlinnan kantakaupungista Pälkäneentietä Hauholle, tulee Aulangon kylttien jälkeen vastaan kyltti Hauhontaka. Onko kyseessä Hauhontaka vai Hauhontausta, ja mitä siellä tänä kesänä oikein tapahtuu?

teksti ja kuvat *Raija Kirjavainen*

– Alueen nimestäkään ei ole yksimielisyyttä ja oikeasti seutukunnalla on lähes kymmenen kylän maita. Hauhontaka on vain käsite, minkä halki usein ajellaan Hämeenlinnan kantakaupungin suunnasta Hauholle. Olemmeko siis nykyisin Hauhon etu?, pohtii Hauhontaustan kyläyhdistys ry:n puheenjohtaja **Raija Kirjavainen**.

Kylätoimintaa on ollut yli 40 vuotta, tansseja, pikkujouluja ja myyjäisiä. Kyläläiset ovat aktiivisesti talkootöillä korjanneet ja pitäneet yllä toimivaa Kivitupa-juhlatilaa, jonka seinät ovat aikoinaan palvelleet Mattilan talon navettana. Jyhkeät kiviseinät luovat hienot puitteet kesäisin näyttelyjen järjestämiselle ja ympäri vuoden juhlille – niin hälle kuin hautajaisillekin.

KESÄINEN NÄYTTELY NOSTAA ESIIN VANHOJA TYÖTAPOJA

Kyläyhdistys on järjestämässä tänä vuonna monipuolisesti mennyttä maalaiselämää kuvaavan ”**Entisaikaa etsien**” -näyttelyn. 19.–26. heinäkuuta. Kylätien varteen Kivituvalla rakentuu 1940–1960 -lukujen ”kyäkki, pirtti ja kammari”, sekä parvelle kootaan saman ajan työvälineitä liittyen niin karjanhoitoon, puutöihin, kuin muihinkin askareisiin.

Pihapiirissä pelataan kenttäpelejä, tutustutaan entisiin maatalouskoneisiin ja teemapäivinä vanhoihin traktoreihin ja autoihin. – Tämä on jo seitsemäs eri teemoin kylän kulttuuriperintöä esittelevä tapahtuma kymmenen vuoden sisällä. Tällä kertaa näyttelyaika on pidempi ja lisänä ovat työnäytökset, kertoo Kirjavainen.

Nyt kun asfaltti Hauhontaakse on kunnossa, vilkasta liikennettä on kesäaikaan niin

omille rannoille, kuin kaukaisemmillekin vesille.
– Näyttelyviikon aikana soisi useammankin tulevan näyttelyyn varta vasten aistiinmaahan hämeenlinnalaisen maaseudun idylliä, kutsuu Kirjavainen.

Hauhon Säästöpankkisäätiö on mukana tukemassa tapahtuman järjestämistä. Katso ohjelma osoitteesta:
www.hameenlinna.fi/hauhontaka

MATKAILU ON KOKO KAUPUNGIN YHTEINEN ASIA – MITÄ SINÄ KERROT HÄMEENLINNASTA?

teksti Tanja Mäki-Kulmala
kuvat Miika Kangasniemi

Hämeenlinna kiinnostaa nyt sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita. Eikä ihme: Pohjoismaiden parhaiten säilynyt keskiaikainen kivilinna, Aulangon hengästyttävän hienot kansallismaisemat ja Iittalan artesaanikylä pitkin lasinvalmistusperinteineen ovat vierailukohteita vaila vertaa. Hämeenlinnalla onkin erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa matkailuaan erityisesti kansainvälisten matkailijoiden kautta. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla majoittuville kansainvälisille turisteille Hämeenlinna on kiinnostava päiväretkikohde sekä luonto- ja kulttuuritarjontansa että kätevän sijaintinsa puolesta.

Hämeenlinna vetää puoleensa vuosittain noin 1,2 miljoonaa vierailijaa, jotka tuovat kaupunkiin noin 100 milj. € matkailutuloa. Matkailulla on Hämeenlinnassa merkittävä talous- ja työllisyysvaikutus, ja siinä on paljon mahdollisuuksia lisätä elinvoimaa myös keskustan ulkopuolella pitäjissä.

Matkailutoimialan kehittämisen ja Hämeenlinnan markkinoinnin eteen tehdään kovasti töitä monella eri sektorilla, ja markkinointikanavista yksi nousee ylitse muiden: hämeenlinnalaiset itse.

Miten me hämeenlinnalaiset sitten voisimme yhdessä edistää alueemme matkailua ja vetovoimaa? Helppo ja tehokas tapa osallistua on jakaa positiivista sanomaa Hämeenlinnasta eri kanavissa, kuten sosiaalisessa mediassa ja blogeissa.

Hämeenlinnassa vierailleet usein kehuvat Hämeenlinnan olevan kauniimpi, lähempänä ja tarjonnaltaan monipuolisempi, kuin mitä on osattu edes kuvitella. Monesti asiat, joita me hämeenlinnalaiset pidämme lähes itsestäänselvyyksinä, näyttävät vierailijan silmissä ainutlaatuisina erityispiirteinä, joihin on helppo ihastua.

Nähtävyyksien lisäksi myös Hämeenlinnan kesän tapahtumakalenteri pursuaa run-

sauttaan. Löytyykö sinun tuttavapiiristäsi henkilöitä, joita voisit kutsua kylään hurmaantumaan Hämeenlinnasta?

JAA HÄMEENLINNAN ILOSANOMAA

www.visithameenlinna.fi –sivustolta löydät ajantasaisia sisältöjä ja koosteita kaikesta, mikä Hämeenlinnassa on kiinnostavaa.

Seuraathan Visit Hämeenlinnaa myös Facebookissa ja Instagramissa? Facebookissa jaamme tuoreimmat tapahtumavin-

nit ja Instagramissa kauneimmat kuvakulmat kaupunkiin.

Otitko kuvan, jossa kiteytyy jotain ainutlaatuista, hauskaa ja hurmaavaa Hämeenlinnasta? Täggää kuvasi Instagramissa #visithameenlinna tai #visithameenlinna ja olet mukana jakamassa positiivista Hämeenlinna-henkeä maailmalle!

 VisitHameenlinna.fi
 @visithameenlinna

KESÄPÄIVÄ HÄMEENLINNASSA BY JYRKI69

Hämeenlinna on edelleen rakas paikka kaupungissa varttuneelle The 69 Eyes yhtyeen solisti Jyrki69:lle, joka vie eteenpäin Hämeenlinnan ilosanomaa eri puolilla maailmaa kulkiessaan. Näin Jyrki 69 viettäisi kesäpäivän Hämeenlinnassa: Hämeenlinnassa kaikki on ihan lähellä ja kesäpäivän vietto sujuu parhaiten kävellen tai polkupyöräillen.

Reittivalintani on seuraava:

1. Hämeen linnaan tutustuminen: rento linnan museon kiertokäynti ja sitten kahvit sen kahvilan terassilla Vanajavettä ja maisemia ihaillen

2. Linnalta kävely rantaa pitkin Kaupunginpuistoon. Kaupunginpuiston luonto ja vanhat puut lumoavat aina, se on kuin satumetsä!
3. Kaupunginpuistosta hopeapajujen reunustamaa rantatietä pitkin Aulangon hotellille. Siellä Aulangon alueen ranteilla rentoa oleilua ja vesilintujen tarkkailua.
4. Illaksi vielä livemusiikin pariin Verkatteaan alueella sijaitsevalle legendaariselle Suisto-klubille.
5. Ei missään ole hienompaa!

teksti *Tanja Mäki-Kulmala*
kuvat *Miika Kangasniemi*

VINKIT KESÄPÄIVÄN VIETTOON HÄMEENLINNASSA

Vietä lomapäivä omassa kotikaupungissa! Hämeenlinna tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia myös meille hämeenlinnalaisille tarkastella tuttua kotikaupunkia turistin silmin.

MUSEOKIERROKSELLE LINNANNIEMEEN

Linnan tornit ovat monille päivittäin maisemaan piirtyvä maamerkki, mutta milloin olet viimeksi vieraillut itse linnassa? Kurkista kotikaupungin pitkään historiaan ja Pohjoismaiden parhaiten säilyneen kivilinnan loiston ja rappion päiviin opastetuilla päivittäisillä kierroksilla.

Hämeen linnaan avautuu 16.6. uusi vaihtuva näyttely Metsien kuninkaalliset, jos-

sa pääosaan nousevat pohjolan humisevat metsät ja metsiemme kuninkaalliset: karhu, susi, hirvi ja ilves. Jo vuosisatojen ajan tämä nelikko on ollut tarinoiden, uskomusten, mytologian ja heraldiikan aiheina. Suomen kansallismuseon kokoelmien aarteiden lisäksi vahvatunnelmaisessa näyttelyssä on esillä kuvataiteilija **Jenni Tieahon** veistoksia ja **Ossi Saarisen** luontovalokuvia Muistathan, että Linnanniemen alue-
lipulla pääset vierailemaan edullisemmin Hämeen linnan lisäksi myös Suomen suu-

rimmassa vankilamuseo Vankilassa sekä Museo Militariassa, jossa uutena näytellynä ”Uskollinen kumppani - Hevonen sodassa ja rauhassa.”

MAALAISTUNNELMAA & BÄÄLLISTELTÄVÄÄ KOKO PERHEELLE

Hämeen linnan valleilla kesätyötään suorittavat lampaat ovat tuttu näky jo aiemmilta kesiltä ja laiduntavia lampaita pääsee ihastelemaan myös muualla kaupungissa:

1. Honkalanrannan luonnonsuojelualue

Pitkospuut, nuotiokota ja lintutorni tekee Honkalanrannasta retkipaikan, jota muistellaan talvellakin!

2. Tiirinkosken tehdas

Maalaistunnelmaa ihan keskustan laidamilla! Maista tilan omat härkäpapuvohvelit, suolaisena tai makeana.

3. Kankaisten tila

Poimi mukaan marjat talveksi pakkaseen ja herkuttele tilakahvilassa.

Pssst puutarhurit ja kukkien ystävät! Lamilla sijaitsevan **Porkkalan kartanon** upea kartanopuisto tulee jokaisen kotipuutarhurin kokea kerran elämässään – omatoimisesti tai opastetulla kierroksella. Varaa aikaa myös puutarhamyymälän valtavien valikoimien ja erikoisuuksien tutkimiseen.

KESÄTEATTERIN TAIKAA

Mitä jos veisit puolisosi tai ystäväsi treffeille kesäteatteriin? Musiikin riemua ja nostalgisia kesäteatterikokemuksia tarjoillaan tänä kesänä seuraavasti:

Hauhon kesäteatteri

Elämän nälkä

Pave Maijasen musiikin siivittäjä, van-

huksia kunnioittava musiikkikomedia.

Esitykset 30.6.-16.7.2023

Vähäjärven lomakoti ja kurssikeskus, Muntsilantie 19, 14680 Hauho.

www.hauhonkesateatteri.fi

Hämeenlinnan Uusi Kesäteatteri

Dingo-musikaali

Dingo-musikaali vie katsojat aikamatkalle 80-luvun nostalgiahuumaan.

Esitykset 28.6.-19.8.2023

Hämeenlinnan Kaupunginpuisto, Tampe-reentie 100, 13600 Hämeenlinna.

www.hukteatteri.fi

Pirttikosken kesäteatteri

Pirttikoskella Repee – Musikaalirevyy

Musikaalinäytelmä Reino ”Repe” Helismaan elämästä.

Esitykset 9.7.-30.7.2023

Rimmiläntie 2148, 14500 Iittala.

www.pirttikoskenkoulunkummit.fi

Tuuloksen WPK:n Ruuttanäyttämö

Aamiainen talon tapaan

Suomalaiseen maisemaan sopivaksi muokattu brittifarssi.

Esitykset 29.6. alkaen

Pannujärventie 66, 14820 Tuulos

VIIRKISTY VESILLÄ

Harvassa kaupungissa vesi liplattaa yhtä kauniisti läpi keskustan kuin meillä Hä-

meenlinnassa! Vanajavesi tarjoaa huimat mahdollisuudet monipuoliseen vesillä viihtymiseen, ja omia välineitä et välttämättä tarvitse. Miltä kuulostaisi hurja wakeboarding Hämeensaaren kaapeliradalla tai seesteinen joogatunti sup-laudalla Vanajaveden laineilla?

Vuokraa välineet vesille:

Aulanko Outdoors

Vanaja Wake & SUP

Cafe & Rent Mahlia (vesijetit, sup-laudat, joogatunnit sup-laudalla)

Ahveniston toimintapuisto (Sup-laudat ja uutuutena sähkömaastopyörät)

Maksuttomat kaupunkiveneet

Nappaa kirja tai onkivapa mukaan ja lähde vesille Hämeenlinnan kaupunkiveneellä! Vapaasti lainattavat oranssi-valkoraidalliset soutuveneet löytyvät merkityiltä paikoilta ympäri kaupunkia. Veneen laina-aikaa ei ole rajoitettu ja käytön jälkeen vene palautetaan samaan rantaan. Veneistä löytyy aivot, omat pelastusliivit ja äyskäri mukaan!

www.hameenlinna.fi/vesireititjaveneily

LAPSIYSTÄVÄLLISTÄ KUNTAA OHJAA VISIO JA TAVOITTEET

teksti **Veera Antikainen**
kuva **Miika Kangasniemi**

Hämeenlinnan ensimmäisestä Lapsiystävällinen kunta -tunnuksesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 10 vuotta. Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu kansainväliseen Child Friendly City -malliin. Suomalainen malli kehitettiin yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kanssa 2012–2013. Mallin taustalla on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

V-päivät Nummen koululla talvella 2023

Lapsiystävällinen kunta -malliin kuuluu, että kunnan tulee asettaa työnsä visio ja tavoitteet, joiden toteutumista Suomen UNICEF seuraa ja arvioi toimintakauden aikana vuosittain.

Hämeenlinnan Lapsiystävällinen kunta työn visio noudattaa Hämeenlinnan kaupungin strategiaa ja Lapsiystävällinen Hä-

meenlinna -ohjelmaa: Vision mukaan hämeenlinnalaiset lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja he voivat hyvin. Lapset osaavat, oppivat ja ovat onnellisia.

Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Hämeenlinnassa asuvat Suomen onnellisimmat lapset hyvinvoinnin viidellä osa-alueella (ihmissuhteet, terveys, turvallisuus, osallisuus ja oppiminen) mitattuna vuoteen 2030 mennessä.

KAUPUNKI KOULUTTAA TYÖNTEKIJÖITÄÄN

Kaupungin työntekijöitä koulutetaan tunnistamaan mitä ovat lapsen oikeudet. Syrjintään puututaan luomalla kaupungin yhteisiin tiloihin turvallisemman tilan periaatteet yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Nuorten mielenhyvinvointia tuetaan kouluissa järjestettävillä mielenterveyskeskusteluilla, joiden idea on lähtöisin nuorten omasta aloitteesta. Osallisuutta vahvistetaan luomalla erilaisia matalan kynnyksen tapoja osallistua sekä palautetta kerätessä tehdään täsmähaastatteluja.

Kiusaamista ehkäistään koulujen omien kiusaamisen vastaisten ohjelmien ohella panostamalla ryhmäytymiseen ja edistämällä kohtaamisen kulttuuria niin varhaiskasvatuksessa, kouluissa kuin vapaa-ajan toiminnoissa.

VAIKUTA ÄLÄ VALITA PÄIVÄT OSALLISTAVAT NUORIA PÄÄTÖKSENTEKOON

Osallisuus on yksi YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen neljästä yleisperiaatteesta ja yksi kantava teema myös Lapsiystävällinen kunta -työssä. Hämeenlinnassa on paran-

nettu paljon lasten ja nuorten osallisuutta. Lapsia ja nuoria kuullaan arjessa niin päiväkodeissa, kouluissa kuin vapaa-aikalla. Yksi konkreettinen esimerkki nuorten osallistamisesta kaupungin päätöksenteon on 8-luokkalaisten Vaikuta älä valita eli V-päivät.

www.hameenlinna.fi/v-paiva

TAVOITTEET 2023-2025

1. Lapsen oikeudet tunnetaan
2. Ketään ei syrjitä
3. Lapset ja nuoret huomioidaan päätöksenteossa
4. Lasten ja nuorten mielen hyvinvointia tuetaan
5. osallisuus toteutuu kaikkien lasten kohdalla
6. Ketään ei kiusata

TULEVAISUUSAGENTIN TYÖ KASVATTI EETIN ROHKEUTTA TAVOITELLA UNELMIAAN

teksti **Laura Latomäki, Maria Kauranen** kuva **Miika Kangasniemi**

Tulevaisuusagenttikonsepti syntyi Hämeenlinnan kaupungin henkilöstön tuotekehityskoulutuksen yhteydessä vuonna 2022. Alkusysäys tuli työpajassa, kun pohdittiin, millä keinoilla nuoria saataisiin mukaan palvelumuotoiluun ja kehittämis-tehtäviin. Keksittiin, että palkataan nuoria kesätöihin kaupungille nimikkeellä “tulevaisuusagentti”. Tulevaisuusagentteja työskenteli mm. kirjastossa ja museoilla sekä Räikee -katutaidefestivaalin ja Hyvin sanottu -hankkeen parissa.

Eeti Hänninen oli yksi heistä. Tapasimme Eetin noin vuosi työrupeaman jälkeen. Istahdimme aurinkoiselle torille ja pysähdyimme pureskelemaan viime vuoden kokemusta. Miten Eeti yleensä päätyi tulevaisuusagentin tehtävään?

– Mä oon aina tykännyt haastaa itseäni ja hakeutua vähän epätavallisiin hommiin. Tää vaikutti kiinnostavalta jutulta, jossa pääsisi haastamaan itseään, Eeti toteaa. Hämeenlinnan kaupungin tavoitteena oli oppia nuorilta, mutta mitä uutta Eeti oivalsi?

– Pääsin hyppäämään heti alussa kyllä aika syvään päätyyn, Eeti sanoo. Yksi Eetin työtehtävistä oli nimittäin osallistuminen kirjastolla järjestettyyn Erätauko-keskusteluun, jossa teemana oli Mitä demokratia sinulle merkitsee? – Jännitti kyllä aika paljon istua entisen kaupunginjohtajan vieressä ja jutella demokratiasta, Eeti naurahtaa. Keskustelun jälkeen tulevaisuusagentit tustuiivat Erätauko-menetelmään tarkem-

min ja järjestivät Erätauko-keskustelun. Miten Eeti sitten muuttaisi Hämeenlinnaa? – Ainakin nuorille lisää paikkoja, jossa saa olla nuori. Lisää keinoja luoda liikkumisen mahdollisuuksia ja houkuttaa nuoret luontoon. Pohdimme myös, minkälainen on hyvä tulevaisuusagentti. Tähän Eetillä oli selkeä vastaus: – Pitää olla hyvä itsensä johtaja. Hän täydentää, että hyvä tulevaisuusagentti on myös rohkea, sanavalmis ja eteenpäin katsova. Pitää uskaltaa mennä omalle epämu- kavuusalueelle.

Eeti oivalsi myös sen, että saa olla juuri sellainen kuin on. Tulevaisuusagentin työn päätyttyä Eeti koki, että oli saanut yhden pykälän rohkeutta lisää tavoitella unelmiaan ja elää asioita todeksi. Tästä hyvänä esimerkkinä oli Eetin rohkeus heittäytyä Lyseon lukion oppilaskunnan puheenjohtajakilpaan ja vieläpä voittaa se. Mikä Eetistä tulee isona? – Mä toivon, että oon 50-vuotiaanakin hyvässä kunnossa ja

onnellinen. Ei kai tohon muuta kannata sanoa, Eeti toteaa pilke silmäkulmassa.

Tulevaisuusagentteja on päätetty palkata myös kesäksi 2023. Tänä kesänä tulevaisuusagenttien tehtävänä on selvittää, minkälainen olisi houkutteleva Hämeenlinna nuorten mielestä ja mihin suuntaan nuoret toivoisivat Hämeenlinnan kehittyvän tulevaisuudessa.

Tulevaisuusagentti Eeti toivoo Hämeenlinnaan lisää toimintaa ja paikkoja nuorille

HANKKEET AUTTAVAT KOHTAUTTAMAAN TYÖTÄ JA TEKIJÖITÄ

teksti **Launo Haapamäki**
kuva **Miika Kangasniemi**

Hämeenlinnalla on yhteistyökumppaneidensa kanssa käynnissä useita hankkeita, joiden tavoitteena on lisätä kaupungin elinvoimaa ja vahvistaa työllisyyttä sekä alueen pitovoimaa. Työllistymispoluissa on vielä pullonkauloja, alueen yrityksissä osaavan työvoiman saatavuus on keskeisin kasvun haaste ja valmistuneista opiskelijoistakin merkittävä määrä virtaa maakunnan ulkopuolelle. Kaikki nämä kysymykset ovat elintärkeitä Hämeenlinnan menestyselle ja palveluille. Tarvitsemme kipeästi osaajia erilaisiin tehtäviin niin yrityksissä, järjestöissä kuin julkisella sektorillakin.

Hanke on terminä kokenut inflaation, mutta käytännössä ne ovat kullannarvoinen keino vahvistaa rajallisia resursseja tärkeiksi koettujen asioiden edistämiseksi. Ilman hankkeita tekeminen voisi jäädä hyvin rajalliseksi tai tekemättä kokonaan. Hankkeiden kautta voimme esimerkiksi auttaa yrityksiä saamaan työvoimaa tai kehittää heidän edellytyksiään pyörittää liiketoimintaa alati muuttuvassa maailmassa.

OPISKELIJOIDEN TYÖLLISTYMINEN TÄRKEÄÄ

Maaliskuun alussa käynnistyi merkittävä hanke, joka tähtää valmistuneiden

opiskelijoiden kiinnittymiseen Hämeenlinnaan ja ylipäätään maakuntaan.

”Keskeinen tavoite on, että opiskelijat löytäisivät työpaikan tai työllistyisivät yrittäjinä ja saisivat näitä tavoitteita tukevia palveluita mahdollisimman nopeasti, helposti ja joustavasti omista tarpeistaan lähtöisin. Tällä hetkellä palvelutarjonta voi tuntua tilkkutäkiltä,” toteaa hankkeen valmistelua vetänyt elinvoimapäällikkö **Launo Haapamäki**.

”Lisäksi pyrimme siihen, että paikallisen elinkeinoelämän osaajatarpeet tunnustetaan aikaisempaa paremmin ja että meillä olisi paremmat työkalut vastata niihin,” täydentää hankkeen projektipäällikkönä toimiva **Anne Nikander**.

Hankkeessa ovat rahoituksella ja henkilöpanoksella mukana kaupungin lisäksi elinkeino- ja kehitys- ja ammattikorkeakoulu sekä koulutuskuntayhtymä Tavastia. Lisäksi toimintaan osallistuu myös muita yhteistyökumppaneita, kuten yrittäjät sekä opiskelijajärjestöjä.

listuu myös muita yhteistyökumppaneita, kuten yrittäjät sekä opiskelijajärjestöjä.

TYÖLLISYYDESSÄ YRITETÄÄN KATKAISTA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYS

Toinen vastaava ponnistus on työllisyyspalveluissa synnytetty Loikka-hanke, joka tähtää pitkäaikaistyöttömyyden katkaisuun. Keskeisiä kohderyhmiä ovat kotoutumis- ja palveluiden asiakkaat, yli vuoden työttömänä olleet sekä nuoret. Hankkeessa rakennetaan polkuja työelämään yhdessä asiakkaiden kanssa.

Polut voivat sisältää orientoitumisjaksoja, joilla esimerkiksi vahvistetaan asiakkaan edellytyksiä oppia kieltä sekä kytkeytyä osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja työelämää.

”Hankkeen kautta työkokeiluun eteneville asiakkaille räätälöidään omaa osaamista ja työkykyä vastaavia tehtäviä. Työvoimapolulla Suomessa pahenee ja näillä tekijöillä on kaikki edellytykset helpottaa yritysten ahdinkoa, kun työtehtäviä voidaan yhteistyössä myös räätälöidä,” kaupungin työllisyysjohtaja **Mira Sillanpää** kertoo.

Kaipaako lisätietoa näistä hankkeista tai siitä, miten ne voisivat palvella ehkä juuri sinua? www.ha-meenlinna.fi/tyollisyys

Anne Nikander, Kati Stolt ja Marika Hyvärinen auttavat asiakkaita työnhaussa.

Mökkikautta käynnistellään paraikaa ja moni mökkeilijä saattaaakin pohtia, mihin mökillä syntyvät jätteet oikein kuuluvat.

JÄTEHUOLLON JÄRJESTÄMINEN ON HELPPOA

teksti **Veera Petäsano**
kuva **Jorma Jämsén**

Jokaisella vakituksella ja vapaa-ajan asunnolla pitää olla sekajäteastia, jota Kiertokapula Oy tyhjentää säännöllisesti. Tyhjennykset voi sopia joko Kiertokapula Oy:n verkkosivujen kautta Asiakasnetissä tai soittamalla asiakaspalveluun. Mökin jäteastian tyhjennykset sovitaan käytön mukaan esimerkiksi kesän ajaksi. Mökin jäteastia pitää tyhjentää kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Vapaa-ajan asunnon jätteitä ei saa viedä kotiin.

JÄTEKIMPASSA KUSTANNUKSET JAETAAN

Jäteastian tyhjennykset voi järjestää myös yhdessä lähinaapurien kanssa. Yhteisastia eli kimppa-astia on hyvä tapa järjestää jätehuolto, jos jätettä syntyy vain vähän. Kimpan enimmäisetäisyys on kuusi kilometriä. Tiekuntia kilometrirajoitus ei koske, eli kimppa-astia voi sijaita kauempanakin. Kun jätehuolto järjestetään kimpassa, jäteastian tyhjennyskulut vähintäänkin puolittuvat.

Kimpan osaksmäärällä ei ole ylärajaa, mutta on hyvä huomioda, että yli viiden kiinteistön kimpalla jäteastian koko pitää olla vähintään 600 litraa.

Kimpan yhteyshenkilö ilmoittaa kimpasta, sen osakkaista ja mahdollisista muutoksista Kiertokapula Oy:lle. Kimppailmoituksen voi täyttää joko Kiertokapula Oy:n verk-

kosivuilla tai ottamalla yhteyttä asiakaspalveluun. Kimpan yhteyshenkilö voi perii tyhjennyskulut kimpan osakkailta itse tai Kiertokapula Oy voi laskuttaa osakkaita suoraan. Jätehuollon perusmaksu laskutetaan joka tapauksessa kiinteistön haltijalta.

Isommat jätteet, kuten sohvut, viedään Karanajan jätteidenkäsittelyalueelle.

KIERRÄTTÄMÄLLÄ ARJEN SÄÄSTÖJÄ

Kierrättäminen kannattaa niin kotona kuin mökillä. Kun jätteet lajitellaan hyvin, ei sekajäteastiaa ole tarve tyhjentää joka viikko tai edes joka toinen viikko. Pisin mahdollinen tyhjennysväli on neljä viikkoa. Jos biojätteet kompostoidaan tai lajitellaan omaan jäteautolla tyhjennettävään jäteastiaan, se-

kajäteastian tyhjennysvälin voi sopia Kiertokapula Oy:n kanssa jopa 8 viikkoon.

Kompostoinnista pitää ilmoittaa alueen jätehuoltoviranomaiselle eli jätelausakunta Kolmenkierrolle. Jätelausakunta Kolmenkierto on 13 kunnan yhteinen jätehuoltoviranomainen. Kompostointi-ilmoituksen voi täyttää Kiertokapula Oy:n verkkosivuilla, linkki lomakkeeseen löytyy myös jätehuoltoviranomaisen sivuilta.

Kompostointia aloittaessa on hyvä muistaa, että kompostori täyttää jätehuoltomääräysten vaatimukset: kompostorin pitää olla haittaeläinsuojattu (alle 7 mm rakokset seinämissä), siinä pitää olla tiivis kansi ja taa- jamassa vaaditaan myös lämpöeristys. www.kolmenkierto.fi

Hyvinvointikysely paljastaa hämeenlinnalaiset oma-aloitteisiksi

ONNELLISUUTTA ON USEIMPIEN ARJESSA

teksti **Sirpa Silmäri**

kuva **Miika Kangasniemi**

Iso osa hämeenlinnalaisista tuntee itsensä hyvinvoiviksi, kun voi liikkua ja harrastaa, kun on perhe ja ystäviä ja kun on työtä, terveyttä, luonto lähellä ja ihmissuhteet kunossa.

– Tämähän vaikuttaa hyvinvoinnin reseptiltä, pääättelee vuoden alussa kaupungin hyvinvointipäällikkönä aloittanut **Jari Pekuri** ja on kyselyn hyvistä prosenteista ylättynyt.

Yli 60 prosenttia Hämeenlinnan kaupungin hyvinvointikyselyyn vastanneista luonnehtii oloaan myös onnelliseksi.

Kaupunkilaisista 78 prosenttia pitää elämänlaatuaan hyvänä. Reilu 60 prosenttia kokee terveydentilansa hyväksi tai erittäin hyväksi. Ikäihmisistä jopa 90 prosenttia kertoo kyselyssä pystyvänsä liikkumaan itsenäisesti.

– Hämeenlinnalaiset eivät näytä ripustavan hyvinvointiaan palveluiden varaan, vaan ovat omaehtoisesti aktiivisia ja saavat

hyvinvointia irti arjen arkisista asioista.

Kaupungin hyvinvointisuunnitelman lähtökohtia on, että ihmisellä on vastuunsa omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään. Tätä tukee myös viime vuonna hyväksytty kaupunkistrategia. Siinä yksi Hämeenlinnan kolmesta päämäärästä on hyvinvoivien ihmisten yhteisöllinen kaupunki.

Onnellisuuden lisääminen lasten ja nuorten keskuudessa on puolestaan tavoitteena Lapsiystävällinen Hämeenlinna -ohjelmassa.

KAUPUNKI ON NYT UUDEN EDESSÄ

– Sotepalveluiden siirryttyä vuodenvaihteessa hyvinvointialueelle kaupungin Hyte-työssä korostuu liikunta- ja kulttuuripalveluiden merkitys sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rooli. Myös kaupunkirakenteessa tehdään kuntalaisten hyvinvointia edistävää työtä. Ulkoilureiteillä ja pyöräteillä muun muassa on suuri merkitys, muistuttaa Pekuri.

Kyselyillä kaupunki saa suoraa palautetta asukkailtaan siitä, minkälaisia olosuhteita

HYTE-KYSELY

Kuntalain mukaan kunnan on edistettävä kuntalaistensa hyvinvointia ja terveyttä niillä palveluilla, mitkä sille jäivät sosiaali- ja terveyspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle. Paletissa kunnan rooli on selkeästi ennaltaehkäisevässä työssä.

Vuosittainen Hyte-kysely on Hämeenlinnassa osa tätä tehtävää.

Tämänkertainen kysely oli järjestyksessään kolmas. Se toteutettiin 4 300 asukkaan otannalla ja otosta painotettiin aiempaa enemmän nuorempiin ikäluokkiin. Kyselyyn vastasi 1 189 kaupunkilaista.

Saatuja tietoja käytetään vuosittaisen hyvinvointiraportin ja kerran valtuustokaudessa koottavan hyvinvointikertomuksen tausta-aineistona.

Jari Pekurista on hienoa, että 61 prosenttia hämeenlinnalaisista tohtii kertoa olevansa onnellinen. Hän haluaakin keskittyä työssään hyvinvointia tuottaviin asioihin. – Pyritään niitä viemään eteenpäin kieltämättä kuitenkin myös vaikeuksien ja haasteiden olemassaoloa.

ja palveluita he pitävät tärkeinä.

– Miten liian vähän liikkuvien lasten, nuorten ja aikuisten mahdollisuuksia arkiliikkumiseen voisi vielä lisätä? Sitä meidän on syytä miettiä.

Konkreettista pohdittavaa palautteessa ilmeni myös esimerkiksi linja-autopysäkkien sijainnista kaupungissa.

– Toimintakykyä kartoitettaessa yli 75-vuotiaista noin joka neljäs ilmoitti, että heillä on vaikeuksia kävellä puoli kilometriä. On siis tarkasteltava, miten meidän julkinen liikenne on järjestetty, jotta hekin pääsevät kauppaan, kirjastoon tai muihin palveluihin.

ELÄMÄNLAATUA LISÄÄ YHTEISVOIMIN

Asukkaiden elämänlaadun parantaminen ei ole yksin kaupungin käsissä.

– Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on jaettu sekä kunnan että hyvinvointialueen tehtäväksi. Palveluiden on näyttydyttävä asukkaille yhtenä kokonaisuutena. Selkeitä, toimivia käytänteitä ei toiminnan tässä vaiheessa Oma Hämeen kanssa vielä ole. Siinä meillä on paljon tehtävää, Pekuri myöntää.

Yhteispeliä kaupunki tarvitsee myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Pysäyttäviä havaintoja Hyte-kyselyssä ilmeni nuoremmista ikäluokista. Alle 24-vuotiaista miehistä 15 prosenttia ilmoitti elämänlaatunsa olevan erittäin huono. Alle 25-vuotiaista naisista puolestaan joka viides oli kokenut seksuaalista häirintää. Paljon on myös päihteiden käyttöä.

– Nämä ovat huolestuttavia tietoja. Tähän kaivataan avuksi kumppaneita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, jos missä, tarvitaan yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

Koosteen Hyte-kyselystä löydät osoitteesta: www.hameenlinna.fi/hytekysely2022

TERVEYSPALVELUT

Terveysasemien ajanvaraus:

Viipurintie

- Tiimi 1 (A-KOS) 03 621 9185
 - Tiimi 2 (KOT-PUK) 03 621 9165
 - Tiimi 3 (PUL-Ö) 03 621 9881
 Hauho 03 621 9140
 Idänpää 03 621 9145
 Jukola 03 621 9150
 Kalvola 03 621 9160
 Lammi 03 621 9130
 Ojoinen 03 621 9170
 Renko 03 621 9175

Idänpään, Jukolan, Lammin, Ojoisten ja Viipurintien terveysasemat toimivat kesäajan normaalisti.

Rengon terveysasema ja laboratorio on suljettu 26.6.-16.7.2023, asiointi Jukolan terveysasemalla. Puhelinpalvelu p. 03 621 9175. Neuvolapalvelut Ojoisten lastentalon neuvolassa, Mäyräntie 3, 13600 HML.

Kalvolan terveysasema ja laboratorio on suljettu 26.6.-16.7.2023, asiointi Viipurintien terveysasemalla tiimi 1. Puhelinpalvelu puh. 03 621 9160. Neuvolapalvelut Ojoisten lastentalon neuvolassa, Mäyräntie 3, 13600 HML.

Hauhon terveysasema ja laboratorio on suljettu 26.6.-16.7.2023, asiointi Lammin terveysasemalla. Puhelinpalvelu p. 03 621 9140. Neuvolapalvelut Lammin neuvolassa, Evontie 33, 16900 Lammi.

Röntgenin Viipurintien toimipiste avoinna normaalisti ma-pe klo 8-15. Keskitetty ajanvaraus puhelimitse röntgen- ja ultraäänitutkimuksiin Viipurintien röntgentoimiston puhelinnumeroon p. 03 621 9281 ma-pe klo 8-11.30 ja klo 12.30-14.00. Hammaskuvauksiin ajanvaraus suun terveydenhoidon ajanvarauksesta p. 03 621 9100

Hammashoito Keskitetty ajanvaraus klo 8.00-15.00 puh. 03 621 9100. Kiireettömät puhelut mielellään iltapäivällä. Hammashoitoloista Hauho, Renko ja Kalvola ovat suljettuina 26.6.-16.7.2023. Iltaisin klo 15-21 sekä viikonloppuisin ja arkipäivi-

nä klo 8-21 päivystys Kanta-Hämeen keskussairaalassa, Ahvenistontie 20, 13530 HML, puh. 040 620 5664.

Apuvälineet ja hoitotarvikejakelu

Apuvälinelainaamo Viipurintien terveysasemalla palvelee ma, to klo 8-12, ti klo 12-16, ke klo 12-17, pe klo 8-10, p. 03 621 9266.

Viipurintien hoitotarvikejakelu palvelee kesällä 24.7.-25.8.2023 välisenä aikana maanantaisin klo 8-12, tiistaisin klo 8-12, keskiviikkoisin klo 14-17, p. 036219269. Torstaisin ja perjantaisin suljettu. Suljettu poikkeuksellisesti to 22.6.2023 ja to 28.9.2023.

Lammin terveysaseman hoitotarvikejakelu avoinna ma-pe 8-12.30, yhteydenotot ma-pe 11.30-12.30 p. 03 621 9130.

Hauhon terveysaseman hoitotarvikejakelu avoinna terveysaseman aukioloaikoina, puh. 03 621 9140. 26.6.-16.7.2023 jakelu Viipurintien hoitotarvikejakelussa.

Kalvolan terveysaseman hoitotarvikejakelu arkisin ti klo 14-15.30 ja pe klo 8-9, muuten ajanvarauksella puh. 03 621 9160. 26.6.-16.7.2023 jakelu Viipurintien hoitotarvikejakelussa

Rengon terveysaseman hoitotarvikejakelu avoinna terveysaseman aukioloaikoina puh. 03 621 9175. 26.6.-16.7.2023 jakelu Viipurintien hoitotarvikejakelussa.

SOSIAALIPALVELUT

Taloudellisen tuen yksikkö

p. 03 629 6570 Avoinna ma-to klo 9-12 ja 13-15 sekä pe klo 9-12.

Sosiaali- ja kriisipäivystys

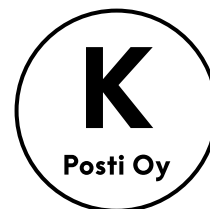
p. 03 629 6560 avoinna 24/7

Lapsiperheiden palveluohjaus

p. 03 629 6565 Avoinna ma ja to klo 10-12, ti klo 13-15

Ikäihmisten asiakasohjaus

Keskusta ja Kalvola p. 03 621 6710
 Eteläinen ja pohjoinen kantakaupunki p. 03 621 6720
 Läntinen, itäinen ja kaakkoinen kantakau-

Posti Green

punkki, Renko p. 03 621 6730

Hauho, Lammi, Tuulos 03 621 6740

Avoinna ma, ke, pe 9-10 ja ti, to 12-13

PALVELUPISTEET JA KIRJASTO-PALVELUPISTEET

Palvelupiste Kastelli, Wetterhoffinkatu 2, ma-pe klo 9-16, puh. 03 621 3370, palvelupiste@hameenlinna.fi.

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu, ma-pe klo 9-15 puhelimitse puh. 03 621 2310 tai sähköpostilla mypalvelupiste@hameenlinna.fi.

Hauhon kirjasto-palvelupiste, Punnanmäentie 18, 14700 Hauho, henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16.

Kalvolan kirjasto-palvelupiste, Sauvalaaukio 4, 14500 Iittala, henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-18, ke-pe klo 10-16.

Lammin kirjasto-palvelupiste, Linjatietie 12, 16900 Lammi, henkilökunta paikalla ma-ti klo 12-19, to-pe klo 10-16.

Rengon kirjasto-palvelupiste, Rengonraitti 7, 14300 Renko, henkilökunta paikalla ma-ti klo 13-18, ke-pe klo 10-15.

Tuuloksen kirjasto-palvelupiste, Pannujärventie 10, 14820 Tuulos, henkilökunta paikalla ma-ti 13-18, ke-to 11-16.

Pääkirjasto, Lukiokatu 2, 13100 HML
 Henkilökunta paikalla ma-to klo 10-19, pe klo 10-17, la klo 10-15.

Nummen kirjasto, Kylätie 24, 13500 HML
 Henkilökunta paikalla ma-ti klo 10-18, ke-pe klo 10-16.

Kaupungin puhelinvaihdte

Ma-pe 8-16 puh. 03 6211,
 puhelinvaihdte@hameenlinna.fi